

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
78 0 P 016298 19 Rev
Banja Luka, 08.08.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.Pr. iz P., zastupana po punomoćniku M.K., advokatu iz S., protiv tuženih S.I. rođ. S. iz K., opština P., V.T. rođ. S. iz Č., USA, zastupana po punomoćniku M.L. rođ. S. iz K., Republika Srbija, B.S. rođ. S. iz L., opština P., M.S. iz P., zastupan po punomoćniku R.B., advokatu iz P., M.L. rođ. S. iz K., R. Srbija, B.S. 1. iz P., Lj.G. rođ. S. iz P. i J.S. iz P., radi utvrđivanja zajednički stečene imovine u vanbračnoj zajednici, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 016298 18 Gž 2 od 10.12.2018. godine, na sjednici održanoj dana 08.08.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 016298 18 P 2 od 15.6.2018. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužiteljice protiv tuženih za utvrđenjem da joj po osnovu zajednički stečene imovine u vanbračnoj zajednici sa prednikom tuženih, pokojnim B.S.2., sinom N. iz P., pripada pravo vanknjižnog suvlasništva, suposjeda i pravo korištenja sa dijelom od 1/2 na nepokretnostima označenim kao k.č. br. 377/1 „Kućište“ njiva u površini od 972 m², k.č. br. 377/3 „Kućište“ njiva u površini od 263 m² i k.č. br. 377/5 „Kućište“ njiva u površini od 299 m², sve upisane u zk. ul. br. ... k.o. P., kao državna svojina sa pravom korištenja B.S. 2 sa 1/1, što se odnosi na k.č. br. 724/1 „Kućište“ dvorište, kuća i zgrada u površini od 263 m², k.č. br. 724/4 „Kućište“ dvorište u površini od 72 m² i k.č. br. 725/3 „Kućište“ njiva u površini od 196 m², sve upisane u PL br. ... k.o. Prnjavor, na ime B.S. sina N. iz P. sa dijelom od 1/1, sa izgrađenom stambeno-porodičnom zgradom na ovim nepokretnostima, što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se tužiteljica na osnovu ove presude u roku od 30 dana po prijemu presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja upiše kao suvlasnik, suposjednik i nosilac prava korištenja sa dijelom od 1/2 u zk. ul. br. ... k.o. P. i PL br.... k.o. P., kod zemljišno- knjižnog ureda i RUGIP Područna jedinica P.

Određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 016298 18 Gž 2 od 10.12.2018. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se udovolji tužbenom zahtjevu, ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužiteljice kojim traži utvrđenje prava suvlasništva, suposjeda i prava korištenja na nepokretnostima bliže opisanim u izreci pobijane odluke sa dijelom od 1/2 po osnovu zajednički stečene imovine u vanbračnoj zajednici sa prednikom tuženih, te da su da tuženi dužni priznati i trpjeti da se tužiteljica upiše u javne evidencije sa dijelom 1/2.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da su tužiteljica i pravni prednik tuženih B.S. 2. živjeli u vanbračnoj zajednici od 1962. do 2009. godine; da su tokom trajanja vanbračne zajednice stekli zajedničku imovinu - nekretnine u Sarajevu koje su u vrijeme ratnih dešavanja, tačnije 1994. godine razmijenili za nekretnine u P. zaključivanjem ugovora kod ovog suda broj Ov 1286/94 dana 29.06.1994. godine i zaključenjem ugovora o zamjeni nekretnina kod Osnovnog suda u Sarajevu broj Ov 804/94 od 15.08.1994. godine sa R. i R. I.; da je temeljem predmetnog ugovora prednik tuženih B. S.3. stekao u vlasništvo i korišćenje nekretnine u P. upisane u zk.ul. br. ... k.o. P., a koje se odnose na k.č. br. 377/3 (koja po novom premjeru odgovara k.č. br. 724/1) na kojoj je sagrađena stambeno-porodična zgrada na sprat (vanknjižno vlasništvo), k.č. broj 377/1 (koja po novom premjeru odgovara k.č. br. 724/1), na nekretninama upisanim u zk. ul. br. ... k.o. P., a koje se u odnose na k.č. br. 377/2 (koja po novom premjeru odgovara k.č. br. 724/2) na kojoj je izgrađena stambeno-porodična zgrada sa prizemnom gradnjom i dvorištem u površini od 352m²; da je poslije smrti B.S. 2 proveden ostavinski postupak kod Osnovnog suda u Prnjavoru pod poslovnim brojem 78 0 O 005712 12 O 2 od 03.09.2012. godine u kojem postupku je tuženima uručen njihov nasljedni dio na imovini koja je predmet tužbenog zahtjeva tužiteljice i to na nekretninama upisanim u zk. ul. br. ... k.o. P. označene kao k.č. br. 377/1, 377/3 i 377/5, što po novom premjeru odgovara nekretninama k.č. br. 724/1, 724/4, i 725/3, sve upisane u pl. br. ... k.o. Prnjavor koje su i dalje upisane na imenu ostavitelja.

Prvostepeni sud dalje utvrđuje da je u predmetu koji je vođen kod Osnovnog suda u Prnjavoru pod poslovnim brojem P-234/95 dana 21.11.1995. godine donesena presuda na osnovu priznanja kojom je prednik tuženih priznao tužbeni zahtjev tužiteljice, te je utvrđeno da tužiteljici pripada pravo vlasništva po osnovu zajedničke tekovine u vanbračnoj zajednici sa tuženim B.S.2 na kući sagrađenoj na k.č. br. 377/2 u površini od 352 m², upisanoj u "A" listu kod II zk. ul. br. ...k.o. P., a po novom premjeru označene nekretnine kao k.č. br. 724/2 k.o. P., što je tuženi dužan priznati i tužiteljici izdati ispravu podobnu za zemljišno knjižni prenos prava vlasništva na predmetnim nekretninama sa 1/1 dijela; da je na zapisniku u predmetnom spisu od 21.11.1995. godine tužiteljica istakla da je pored kuće koja je predmet tužbenog zahtjeva tuženi u zamjenu dobio još jednu stambeno-porodičnu zgradu koja nije predmet ove tužbe, te da je tužiteljica tokom trajanja vanbračne zajednice svojim radom i sredstvima doprinijela sigurno toliko da joj u vlasništvo pripadne jedna od ovih kuća i to manja kuća koja je predmet tužbe; da je tužiteljica dalje sa predmetnim nekretninama raspolagala ugovorom o poklonu Ov br 2108/2003 od 18.08.2003. godine kao poklonodavac u korist I.P. sina L. (sin tužiteljice) kao poklonoprimca koji je dalje ugovorom o kupoprodaji broj 078-0-Ov-i-06-001339 od 31.07.2006. godine iste prodao kupcima B. i Lj. M.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud zaključuje da je tužiteljica ranijom presudom po osnovu priznanja izdvojila svoj dio koji je stekla sa prednikom tuženih za vrijeme trajanja vanbračne zajednice pa sa pozivom na odredbe člana 270. stav 5. i 272. stav 1. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 54/02 i 41/08- u daljem tekstu PZ) sudi kao u izreci pobijane odluke. Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud donosi primjenom odredbe člana 386. stav 2. ZPP.

Odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je u potpunosti prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda, te je žalbu odbio, a prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepениh sudova su na zakonu zasnovane.

Odredbom člana 284. Porodičnog zakona („Sl. glasnik RS“ 54/02 i 41/08, u daljem tekstu: PZ) propisano je da imovina stečena radom lica u vanbračnoj zajednici koja je trajala duže vremena smatra se njihovom zajedničkom imovinom (stav 1.), a kod diobe iz prethodnog stava shodno se primjenjuju odredbe o diobi zajedničke imovine bračnih supružnika.

Odredbom člana 272. stav 1. PZ propisano je da svakom od bračnih supružnika pripada po jedna polovina zajedničke imovine, a stavom 2. da bračni supružnici mogu zajedničku imovinu sporazumno podijeliti tako da odrede dijelove u čitavoj imovini ili jednom dijelu imovine ili na pojedinoj stvari, kao i da svakom bračnom supružniku pripadnu pojedine stvari ili prava iz te imovine...

U konkretnoj situaciji, tokom postupka nije bilo sporno da je između tužiteljice i prednika tuženih B.S.2. postojala vanbračna zajednica koja je trajala duže vremena i to od 1962. godine do 2009. godine, da je u toj zajednici stečena imovina u Sarajevu koja je ugovorom o razmjeni mijenjana za imovinu u P. koja je predmet ovog spora. Takođe, nije sporan obim imovine stečene u vanbračnoj zajednici između tužiteljice i B.S. 2, ali je sporno da li su tužiteljica i prednik tuženih za života prednika tuženih izvršili sporazumnu diobu te imovine u smislu odredbe člana 272. stav 2. PZ.

U tom pravcu izvedeni su dokazi čitanjem tužbe i raspravnog zapisnika od 21.11.1995. godine u predmetu Osnovnog suda u Prnjavoru P-234/95, kao i presude na osnovu priznanja donesene u tom predmetu broj P-234/95 od 21.11.1995. godine.

Iz navedenih materijalnih dokaza, nedvojbeno proizlazi da je predmet raspravljanja u navedenoj parnici bila imovina tužiteljice i prednika tuženih B.S.2 stečena u vanbračnoj zajednici čiji dio je i imovina koja je predmet raspravljanja u ovoj parnici.

Iz tužbe i raspravnog zapisnika od 21.11.1995. godine je očigledno da su se tužiteljica i prednik tuženih sporazumjeli o diobi cjelokupne imovine stečene u vanbračnoj zajednici, da je tužiteljici po tom sporazumu pripala jedna kuća sagrađena na parceli k.č. 377/2 površine 352 m² upisana u zk.ul. ... k.o. Prnjavor (po novom premjeru k.č. 374/2 k.o. Prnjavor) sa 1/1, te je na osnovu tog sporazuma donesena presuda na osnovu priznanja P-234/95 od 21.11.1995. godine, dok je preostala imovina ostala u svojini prednika tuženih.

Dakle, iako je odluka u parničnom predmetu Osnovnog suda u Prnjavoru P-234/95 donesena u formi presude na osnovu priznanja kojom je tužiteljici pripao dio imovine stečene u vanbračnoj zajednici, ta presuda je rezultat sporazuma stranaka u pogledu cjelokupne imovine

stečene u vanbračnoj zajednici i ima pravni značaj sudskog poravnanja, naročito imajući u vidu nespornu činjenicu da nakon donošenja predmetne presude tužiteljica i prednik tuženih nisu stekli bilo kakvu drugu imovinu.

Bez ikakvog uticaja na rezultat ove parnice je tvrdnja tužiteljice isticana tokom postupka i u reviziji da je otuđila kuću dobijenu presudom na osnovu priznanja P-234/95 od 21.11.1995. godine u korist svog sina I.P. zbog toga što je i on navodno učestvovao u sticanju predmetne imovine kao član porodične zajednice tužiteljice i prednika tuženih. Takva činjenica ne proizlazi iz rezultata postupka pošto se I.P. ne pojavljuje kao stranka u ovoj parnici, niti je bio učesnik u parnici Osnovnog suda u Prnjavoru P-234/95, zbog čega su i dokazi provedeni u tom pravcu bez značaja.

Naime, nije moguće poistovijetiti pravni subjektivitet tužiteljice i njenog sina I. kako to ona nastoji učiniti tokom postupka, pa je bez ikakvog značaja kao dokaz pismeni testament B. S. 2, kojim je on navodno preostali dio imovine želio ostaviti I.P. i njegovoj porodici, a koji ne zadovoljava zakonsku formu i koji nije proglašen u ostavinskom postupku iza prednika tuženih.

Iz navedenog proizlazi da pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, zbog čega je o reviziji tužiteljice odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić